

8. 12. 2011

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Druhá generace zadávacích směrnic - jaká bude?

Od počátku tohoto roku probíhá diskuse o přípravě nové generace zadávacích směrnic zahájená z podnětu Evropské komise (dále jen „Komise“). Pro připomenutí, v lednu tohoto roku vydala Komise dokument nazvaný zkráceně Zelená kniha o modernizaci politiky veřejných zakázek (dále také „VZ“) v oblasti zadávání veřejných zakázek („Zelená kniha“). Tento dokument, rozdělený do několika kapitol, je koncipován jako přehled návrhů a námětů, jak zlepšit zadávání veřejných zakázek v oblastech, které by měly být předmětem nové právní úpravy. Odpovědi a podněty respondentů na otázky Komise, obsažené v Zelené knize, mají tvořit východiska pro přípravu legislativní reformy v oblasti veřejného zadávání. Návrh nové právní úpravy by měl být předložen koncem roku 2011 či počátkem roku 2012.

WEINHOLD LEGAL

Modernizace politiky EU v oblasti zadávání veřejných zakázek je součástí širší diskuse nad dalším směřováním evropského hospodářství. Komise v březnu tohoto roku zveřejnila Strategii Evropa 2020 pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění[1], v němž stanovuje vizi konkurenceschopného evropského sociálně tržního hospodářství v příštích deseti letech. A právě zadávání veřejných zakázek je jedním z tržních nástrojů, které je k dosažení cílů stanovených ve strategii Evropa 2020 třeba využívat.

Zelená kniha nastiňuje následující oblasti, jimž by se EU v oblasti zadávání VZ měla nadále věnovat s cílem dosáhnout zlepšení veřejného zadávání:

1. Určení podstaty pravidel pro zadávání veřejných zakázek;
2. Zlepšení nástrojů pro veřejné zadavatele;
3. Přístupnější evropský trh veřejných zakázek;
4. Strategické využívání zadávání veřejných zakázek v reakci na nové výzvy;
5. Zajištění řádných postupů;
6. Přístup dodavatelů ze třetích zemí na trh EU.

Shrnutí odpovědí[2], které Komise na předložené otázky obdržela od občanů, organizací občanské společnosti, orgánů státní správy, podnikatelů, členských států i právních expertů, lze bez nároků na úplnost ve stručnosti představit následovně:

Ad 1. Určení podstaty pravidel pro zadávání veřejných zakázek

Nejdiskutovanější otázkou v této oblasti je *nastavení prahových hodnot*. Pro jejich zvýšení je většina zadavatelů, zatímco podnikatelé jsou proti jejich zvýšení. Dále v této oblasti existuje jistá podpora požadavku kodifikace kritéria, podle něhož stavební práce, zakázky či služby, které jsou předmětem veřejné zakázky, mají být prováděny pro *bezprostřední hospodářský prospěch zadavatele*. Rovněž by měla být v nové právní úpravě obsažena *definice veřejnoprávního subjektu*, vyplývající z judikatury Soudního dvora Evropské Unie („SDEU“).

Ad 2. Zlepšení nástrojů pro veřejné zadavatele

K zajištění vyšší účinnosti veřejného zadávání je třeba přijmout nové nástroje zadávání. Širokou podporu mezi respondenty získal návrh na *povolení vyjednávacího řízení s předchozím zveřejněním oznámení o zakázce*. Současně v případě vyjednávání však musí být zajištěna *ochrana duševního vlastnictví uchazečů*. Vyjednávání veřejných zakázek bude klást značné nároky na odbornost zadavatele. V Zelené knize i v odpovědích respondentů bylo zdůrazněno, že pro zlepšení zadávání veřejných zakázek je *nutná profesionalizace a zvyšování odbornosti na straně zadavatelů*.

Z odpovědí respondentů dále vyplynul požadavek na zakotvení možnosti zadavatele vzít v zadávacím řízení v úvahu jeho *dosavadní zkušenosti s konkrétními uchazeči z předchozích zadávacích řízení*.

Zelená kniha se dále zabývá otázkou, zda a do jaké míry by se měla pravidla *veřejného zadávání vztahovat na smlouvy uzavírané mezi orgány veřejné správy*. Většina respondentů se vyjádřila pro to, aby na úrovni EU byla stanovena legislativní pravidla ohledně rozsahu a kritérií pro vzájemnou spolupráci veřejných orgánů, a vypracováno jednotné pojetí s určitými společnými kritérii pro takové formy spolupráce veřejných orgánů, které jsou vyňaty z působnosti směrnic o veřejném zadávání.

Zlepšením pro veřejné zadavatele by mohla být i *možnost slučování poptávky a společného zadávání veřejných zakázek*, a to i v oblasti přeshraničního zadávání. Významnou překážkou v přeshraničních vztazích je fakt, že není jednoznačně dáno, která jurisdikce by se měla uplatnit, zda prodávajícího, nebo kupujícího. Současně většina evropských jurisdikcí neumožňuje, aby postup zadavatele jednoho členského státu podléhal přezkumu v jiném členském státu.

Dalšími oblastmi, jimiž se Zelená kniha v této oblasti zabývá, je otázka regulace subdodávek, podstatné změny zakázek, včetně změny zhotovitele, jakož i možnost stanovení zvláštních nástrojů pro drobné a regionální zadavatele.

Ad 3. Přístupnější evropský trh veřejných zakázek

Hlavním požadavkem Zelené knihy v této části je *umožnit lepší přístup pro malé a střední podniky a nově vznikající podniky*, které mají značný potenciál vytvářet nová pracovní místa a jsou hlavními nositeli inovací. Nástroji k usnadnění jejich přístupu k veřejným zakázkám by mělo být *snižování administrativní zátěže ve fázi výběru*, kdy by uchazeč prokazoval splnění kvalifikačních kritérií pouze čestným prohlášením, a skutečné doklady o splnění těchto kritérií by předkládal až úspěšný uchazeč. Pokud jde o stanovení horních hranic u ekonomických požadavků (např. velikost obrátu), jsou respondenti nejednotní.

Podle mnoha respondentů může mít veřejné zadávání vliv na *vytváření struktury trhu* a mělo by tudíž na evropské úrovni podporovat takové strategie veřejného zadávání, které podporují hospodářskou soutěž. Jako příklady možných nástrojů jsou respondenty uváděny např. analýzy trhu, zrušení zadávacího řízení v případě, kdy je podána jediná nabídka, nebo omezení subdodávek v případě, kdy existují signály nesoutěžního jednání.

Ad. 4 **Strategické využívání zadávání veřejných zakázek v reakci na nové výzvy**

Veřejné zadávání se má stát jedním z hlavních nástrojů k dosažení strategických cílů stanovených v dokumentu Evropa 2020, kterými jsou ochrana životního prostředí, účinnější využívání zdrojů energie a boj proti změně klimatu, podpora inovací a sociálního začleňování. Podle většiny respondentů by v zadávacích směrnicích měla být jasně vyjádřena *možnost zadavatele začlenit sociální a environmentální kritéria do technických specifikací*. Současně většina respondentů podporuje *zachování podmínky, že požadavky stanovené veřejným zadavatelem musejí souviset s předmětem zakázky*.

Ad 5. **Zajištění řádných postupů**

Většina respondentů je toho názoru, že otázky *předcházení a trestání nekalých obchodních praktik*, jako je např. protekcionářství a korupce, by neměly být řešeny na úrovni Evropské unie, nýbrž na úrovni jednotlivých členských států. Většina respondentů se dále shoduje v tom, že je nutné na evropské úrovni jasně definovat obecné pojmy, jako např. „vážné profesní pochybení“, vymezit nepřijatelný „střet zájmů“, apod. Pokud jde o možnost zavedení „samočisticích opatření“, jsou respondenti nejednotní.

Ad 6. **Přístup dodavatelů ze třetích zemí na trh EU**

Zelená kniha se v poslední své části zabývá otázkou, zda rozšířit rozsah těch ustanovení stávajících zadávacích směrnic, která upravují přístupy třetích zemí na trh Společenství. Tyto otázky jsou v současné době součástí samostatné podrobné konzultace[3].

Závěrem je třeba říci, že výše uvedený přehled, vycházející ze shrnutí odpovědí respondentů na otázky položené v rámci konzultace Komise, pouze naznačuje, kterými otázkami se bude Komise při přípravě návrhu legislativní reformy zadávání veřejných zakázek zabývat. Vzhledem k tomu, že odpovědi zaslané jednotlivými subjekty jsou již z povahy těchto subjektů často protichůdné, nelze v žádném případě s jistotou předjímat, jakým způsobem a zda vůbec budou navrhovaná řešení v návrhu nové zadávací směrnice obsažena.

Tereza Juráková

[Weinhold Legal, v.o.s.](#)

Charles Square Center
Karlovo náměstí 10
120 00 Praha 2

Tel: +420 225 335 333

Fax: +420 225 335 444

e-mail: wl@weinholdlegal.com

[1] Viz sdělení Komise ze dne 3. března 2010 – KOM(2010)2020

[2] Green Paper on the modernisation of the EU public procurement policy towards a more efficient European Procurement Market – Synthesis of replies

[3] http://ec.europa.eu/internal_market/consultations/2011/public_procurement_en.htm

© EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepřevzaté povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních – hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)